

Inclusief onderwijs, zorg en opvang in Appingedam

Een gezamenlijke visiedocument opgesteld door:





'It takes a village to raise a child'
Vrij naar een Afrikaans gezegde





Inhoudsopgave

- Aanleiding
- Ontwikkelingen speelveld Onderwijs, Zorg en Opvang
- Lopende programma's Gemeente Eemsdelta
- Huidige samenwerkingen
- Knelpunten en Kansen
- Scenario's
- Conclusie

Aanleiding



De opvoeding van een kind is de primaire verantwoordelijkheid van de ouders. Ontwikkeling van het kind vindt echter plaats in een breed sociaal en maatschappelijk netwerk. Dit is niet altijd vanzelfsprekend, ook niet in de gemeenschap van Eemsdelta/Appingedam.

Bij kinderen die zich minder snel of volledig ontwikkelen is extra aandacht en ondersteuning nodig om hun talenten en vaardigheden te stimuleren om leerachterstanden zoveel mogelijk te voorkomen.

Als aanbieders van onderwijs, zorg en opvang zien wij een belangrijke rol weggelegd om het ondersteunend netwerk met gemeente en andere jeugdinstanties gezamenlijk zo goed en effectief mogelijk te organiseren.

Alleen als we het kind centraal stellen en van daaruit zo goed mogelijk de juiste ondersteuning bieden, leggen we een basis voor de toekomst. Zo krijgen de kinderen kansen voor het leven en besparen we maatschappelijk geld.

In de nieuwbouw van Olingermeeden 3 is in 2018 al fysiek invulling gegeven aan de gewenste samenwerking tussen zorg en onderwijs door het integreren van twee groepen van Berjarijke (Cosis) in het nieuwbouwprogramma. Nu, ruim vier jaar na het vaststellen van het programma van eisen, is gebleken dat dit programma niet meer voldoet door de forse leerlingengroei. Er ligt dan ook een concrete noodzaak om te kijken naar de huisvesting van RENN4 en Cosis. Hierin schuilt tegelijkertijd een uitgelezen kans om een grote stap te zetten in het ontwikkelen van een geïntegreerd aanbod voor onderwijs, zorg en opvang!

Middels deze notitie willen we u als College en Gemeenteraad graag deelgenoot maken van onze visie, onze plannen en de kansen die wij zien om hier optimaal invulling aan te geven.

Ontwikkelingen speelveld onderwijs, zorg en opvang

Gemeente, Cosis, RENN4 en opvangpartners zijn met elkaar in gesprek over analyse en oplossingen.

Experimenten waarbij vergaande integratie en samenwerking tussen ketenpartners zijn toegepast blijken succesvol en bevestigen dat regelgeving, gescheiden werelden en vigerend beleid een structureel integrale aanpak beperken.

Toename gedragsproblematiek in zorg, onderwijs en opvang

- Toename concentratieproblemen
- Afname sociale vaardigheden
- Zindelijkheidsproblemen
- Achteruitgang leesvaardigheid
- Toename spraak- en taalproblemen

Toename gezinsproblematiek

- Groeioepvoedkundige problematiek gezinnen, Niet alleen bij sociaal zwakke gezinnen
- Intergenerationele problematiek
- Stress in gezinnen t.g.v. immigratie en procedures rondom asielaanvraag
- Zwakke steunstructuur rondom gezinnen
- Lage inkomens
- Gebied met laag sociaal economische status (multi-problem)
- Toename schulden

Groeiende rol casemanagers als 'spin in het web' binnen gemeentes

- Toename van meerdere hulpverleningstrajecten in één gezin

Gemeente Eemsdelta

- Toename van meer dan 20% aanmeldingen kinderen voor EC Berjarijke
- Toename van wachtlijst voor EC Berjarijke
- Toename op wachtlijsten De Delta en stijging kans thuiszitters

Landelijke verbetertrajecten

- Route naar Inclusief Onderwijs, OCW
- [OBERON Rapport](#), Samenwerking in beeld

Overige trends

- Krapte op de arbeidsmarkt
- Toename beroep op mantelzorg en inzet vrijwilligers

De meerwaarde van samenwerking :

- Een betere ontwikkeling van kinderen
- Kinderen gaan met meer plezier naar school
- Kinderen die zorg nodig hebben worden sneller geholpen
- Ouders kunnen arbeid en zorg gemakkelijker combineren
- Voor ouders duidelijker bij wie ze terecht kunnen

Lopende programma's gemeente Eemsdelta

Kansrijk Onderwijs Eemsdelta, kader vanaf januari 2023

- Onderwijs dat past bij de behoefte van het kind en daarnaast aantrekkelijk, bereikbaar en dichtbij is

Lokaal Programma Eemsdelta in wording , onderdeel NPG, 23-11-2020

- Sterke Basis
- Sport en Cultuur
- (Leer)achterstanden wegwerken

Positief Jeugdbeleid 2022-2026 Eemsdelta

- Versterken Gezonde leefstijl
- Groei van Veiligheid
- Vergroten weerbaarheid en ouderbetrokkenheid
- Versterken Talent

Een sterke basis door krachtige samenwerking, september 2022 (VNG, PO-Raad, BMK)

- Een sterke pedagogische basis als voorwaarde voor een goede start en een goede toekomst
- Noodzaak voor een andere samenwerking door professionals, beleidsmakers en bestuurders door anders organiseren en anders opleiden.

Kansrijk project Zorg- onderwijs, onderdeel van het Groninger Zorg Akkoord

- Realiseren van toekomstbestendige zorg door het realiseren van nieuwbouw voor huidige Berjarijke, samenwerking met RENN4 onderwijs en toepassen van innovatie.

Kansrijk opgroeien (Kindcentrum Noord)

Tel mee met taal

Jong Goud

Child Friendly Cities



Huidige samenwerkingen Onderwijs, Zorg en Opvang

RENN4, Gemeente Eemsdelta, Kids2B en Cosis werken al geruime tijd samen om invulling te geven aan integrale samenwerking waardoor kinderen al op jonge leeftijd maximaal worden gestimuleerd. Denk onder andere aan:

- Integrale samenwerking tussen RENN4 en Cosis op locatie De Delta-Bladergroenschool
- Kwartiermaker zorg (gemeente) en RENN4
- Pedagogisch medewerkers Cosis, RENN4 en gemeente
- Oprichting VVE door Kids2B
- Het Groninger Zorgakkoord, 11 maart 2019 [\(link\)](#)

Als partners willen we verder meedenken en invulling geven aan de lopende programma's en ambities. Hiervoor zijn diverse randvoorwaarden die als kritische succesfactoren benoemd worden in de evaluatie Samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en jeugdhulp (Smeets, E., & Veen, D. van., 2018)

- Sterk leiderschap van een stuurgroep of managementgroep;
- Het koppelen van samenwerkingsprojecten aan andere plannings- en besluitvormingsprocessen;
- Voldoende middelen en ondersteuning;
- Deskundige medewerkers;
- Scholing en 'teambuilding', waarbij medewerkers van verschillende instellingen ook gezamenlijke scholing volgen;
- Supervisie, monitoring en evaluatie.
- De mogelijkheid om voort te bouwen op eerdere samenwerking;
- Gezamenlijke huisvesting.

Knelpunten en kansen

Knelpunten bestaande situatie

Domein overstijgend werken/denken ,



Fysieke afstand tussen locaties → Inefficiënt en ineffectief
Casemanagers zijn cruciaal, maar niet stevig genoeg gepositioneerd
Gescheiden Bekostiging
Financieringen en gescheiden verantwoordelijkheden waardoor sprake blijft van segregatie.

Kansen

Verder ontwikkelen interdisciplinaire (ID) team rond het kind/gezin
Eén kind (één gezin), één plan
Casemanagers efficiënter inzetten binnen ID-teams
Bekostiging/budgetten volgend aan behoefte (Pilot?)
Integrale benadering begeleiding/zorg is bewezen. Dit blijkt o.a. uit Project 'verbindende aanpak Zorg in School', een samenwerking tussen RENN4, Cosis en de gemeente Hoogeveen. Zie bijlage 1.

Beschikbaarheid specialismen



Disciplines van verschillende organisaties werken onvoldoende samen/geïntegreerd: Kinderen krijgen minder effectieve en kwalitatieve inzet, langere wachttijden door personeelstekort: afstemming op gezamenlijke inzet mist. Risico op langs elkaar heen werken, overlap werkzaamheden etc.

Organiseren van een Integrale benadering voor onderwijs, opvang en zorg. Diverse onderzoeken en initiatieven bewijzen het nut.
Samenwerking tussen disciplines faciliteren door zoveel mogelijk op één locatie te huisvesten.
Casemanagers efficiënter inzetten in teams/cluster
Bekostiging/budgetten volgend aan behoefte

Huisvesting



Delta/Bladergroenschool RENN4 zit vol. De 2 ruimtes voor Berjarijke (GZA) zijn in gebruik zijn voor onderwijs. Uitbreiding noodzakelijk. Geen ruimte voor Kids2B.
Nieuwbouwplannen Cosis voor huidige locatie Berjarijke onder tijdsdruk van Gemeentelijk Zorg Akkoord
Fysieke spreiding: verlies reistijd en inefficiënt ruimtegebruik

Samenwerken onder 1 dak! Tijds- en kostenefficiënt
Tijdelijk behoud van kwalitatief hoogwaardige 'zilveren' aanbouw. Hiermee wordt kapitaalvernietiging voorkomen en is samenwerking makkelijker te versterken
Sterke impuls aan kwaliteit Onderwijs, zorg en opvang voor een kwetsbare doelgroep in Appingedam

Scenario's Huisvesting

- **Scenario 1 – Maximale Integratie in één gebouw**
 - RENN4 blijft op Olingermeeden 3
 - Tijdelijke uitbreiding (Zilveren Aanbouw) wordt voor een periode van 5 jaar gehandhaafd en biedt huisvesting aan:
 - Volledig programma Berjarijke (5 groepen)
 - VVE-groepen Kids2B
 - Mogelijkheid voor maatwerkgroep
 - Mogelijkheid voor MKD
 - Mogelijkheid voor andere expertise
 - Tussentijds zal worden geëvalueerd of en hoe dit traject fysiek en organisatorisch vervolgd zal worden.
- **Scenario 2 – suboptimale Integratie**
 - RENN4 blijft op Olingermeeden 3
 - Tijdelijke uitbreiding (Zilveren Aanbouw) wordt gehandhaafd voor een periode van 5 jaar en biedt huisvesting aan:
 - Minimaal twee groepen van Berjarijke
 - VVE-groepen Kids2B
 - Mogelijkheid voor maatwerkgroep
 - Mogelijkheid voor MKD
 - Mogelijkheid voor andere expertise
 - Tussentijds zal worden geëvalueerd of en hoe dit traject fysiek en organisatorisch vervolgd zal worden.
- **Scenario 3 Segregatie**
 - RENN4 blijft op Olingermeeden 3. De groei van De Delta-Bladergroenschool zal moeten worden opvangen in het gebouw of middels nieuwe uitbreiding van de school.
 - Berjarijke zal met twee groepen, conform de oorspronkelijke uitgangspunten, intrekken in de nieuwbouw van Olingermeeden 3 of ondergebracht moeten worden in uitbreiding van de school.
 - Tijdelijke uitbreiding wordt gesloopt. Daarmee vertrekt ook Kids2B. *
 - Berjarijke ontwikkelt op eigen terrein overige huisvesting. *

** Dit werkt belemmerend op integrale samenwerking*

Conclusie

- Ongeacht het gekozen scenario zal er invulling gegeven moeten worden aan de groen van De Delta-Bladergroenschool en de daaruit ontstane ruimtevraag. De twee groepsruimtes van Berjarijke in de nieuwbouw aan de Olingermeeden 3, die als gevolg van de groei door de school in gebruik zijn genomen, maken geen onderdeel uit van de nieuwbouwplannen van Cosis zoals opgenomen in het GZA.
- De gelegenheid doet zich nu voor: de Zilveren Aanbouw als Gouden kans!
- Gezamenlijke huisvesting faciliteert streven naar een Gespecialiseerd Integraal Kind Centrum in Appingedam. Ondersteunt effectieve en efficiënte samenwerking. Waardoor kinderen meer kansen krijgen.
- Vroegtijdige signalering en ondersteuning van kinderen en ouders zorgen voor kansen voor het leven en voorkomt onnodige zorg en daarmee maatschappelijk geld
- Bewezen effect van integrale samenwerking, bijvoorbeeld casus Hoogeveen (bijlage 1)
- Volgt landelijk beleid en ondersteunt lokaal beleid
- Borging kennis, kwaliteit en ontwikkeling/innovatie
- Thuis nabij (beperking vervoersbeweging)
- Naast impuls kwaliteit zorg en onderwijs ook financieel aantrekkelijk, met effect in de nabije toekomst

Bijlagen

- Bijlage 1: Eindrapportage Zorg in School 2021-2022.